

بسم الله الرحمن الرحيم

احسان و تغییر

تغییر یکی از بیشترین مفاهیمی است که از نخستین روز آفرینش تا به اکنون، مرتبط به زندگی انسان می‌باشد، تغییر اصطلاحی است که در محاورات، مناقشات و جلسات مردمی مخصوصاً بعد از خیزش انقلابات در سرزمین‌های اسلامی بیشترین کاربرد را داشته است، تا آنجا که مفهوم تغییر؛ به قانون اساسی زندگی مبدل شده و ضامن نوامیس آن گشته است.

تغییر مفهوم اصیل و اساسی است که از قرآن کریم و سنت گهربار رسول الله صلی الله علیه وسلم سرچشمه می‌گیرد، که می‌توان سنت را نمونه‌های تطبیقی برای مفهوم تغییر بنیادین برای انسان، افکار و امت‌ها بحساب آورد.

اما، تغییر با احسان چه ارتباطی دارد؟

تغییر در زندگی یک فرد مسلمان، امر ملازم نفسیوی و فکری می‌باشد. واقعیت بنده مؤمن در ارتکاب اشتباهات و گناهان چنین است که به تعقیب آن، توبه و استغفار می‌کند و موقف خود را تغییر داده و متوجه مسیر خود می‌باشد و به دنبال آن متوجه نفس خود بوده و در آن تغییر می‌آورد. سپس برای تغییر اهل و خویشاوندان خود دست به کار می‌شود و بطور اتوماتیک این عملکرد نفسیوی و رفتاری وی برای ایجاد تغییر در مفاهیم و رفتار مردم وارد جامعه می‌شود و در داخل دولت و قوانین آن نیز رسوخ می‌کند تا در نتیجه یک تحول مثمر و منحصر را در قوانین، افکار، عادات و در کل در تمام عرصه‌های زندگی مردم پدید آورد.

تغییر صحیح و درستی که امت ما بتواند توسط آن به نهضت و قیام دست پیدا کند، مرتبط به اراده جمعی، رهبریت خیره و سیادت شرع برای توجیه خطوسیر تغییر می‌باشد تا دچار انحراف و شکست نشود و این تنها عامل شکست انقلابات راهاندازی شده در سرزمین‌های اسلامی می‌باشد، علی‌رغم خودگذرانی‌های دسته‌جمعی در سطوح مختلف و موجودیت اراده امت، اما زمانی که اراده امت از قیادت‌ها و رهبری‌های شکست خورده و وابسته؛ رخت بریست و زمانی که طریقه تغییر از طریقه تعیین شده شرعی‌اش بدور شد و میزان شرعی آن نیز مد نظر گرفته نشد؛ این انقلابات با وجود تحولات پدید آمده در افراد و مجتمعات افول و سقوط کرد.

این را باید دانست که هرگاه تلاش‌ها بخرج داده شود، قربانی‌ها تقدیم شود و انرژی‌ها استهلاک شود، ولی بدون اتقان و بدون عمل به طریقه مطلوبی باشد که الله سبحانه و تعالی کیفیت آن را در شریعت بیان کرده است؛ درین صورت همه تلاش‌ها و قربانی‌ها در راه تغییر به ناکامی و نابودی می‌انجامد.

آیا می‌توانیم بنده مؤمنی را که خواستار دست کشیدن از معصیت است و می‌خواهد به سوی الله سبحانه و تعالی توبه کند و در خود تغییر ایجاد کند، به سوی غیر کتاب الله و سنت رسول الله راهنمایی کنیم؟ آیا ممکن است برای توبه از گناه خود مرتکب گناهی بزرگتر شود و در میان ضلالت و گمراهی استقامت را جویا شود؟!

آوردن تغییر در میان امت اسلامی نیز همین‌گونه است. آیا امت اسلامی توسط دیموکراسی، لیبرالیزم و یا هم سکولاریزم می‌تواند تغییر بیاورد و نهضت برپا کند و قامتش را مجدد راست کند، در حالی که رستگاری، خیر و صلاح امت اسلامی وابسته به اسلام است؟!

مفهوم احسان به شکل ساده و بسیط عبارت از؛ حفظ طاعت و عمل کردن به دستور شرعی مطابق به طریقه شرعی آن بدون هیچ کدام زیادت و نقصانی است. هر زمانی که در نزد فرد؛ احسان روح و جان بگیرد، تغییر پدیدار می‌گردد، اراده امت قوی و ثابت گشته و می‌تواند برای خود قیادتی را برگزیند که سرنوشت آن را به دست گرفته و متکی به شرعیست بوده و خواست آن در راه تغییر نیز بر اساس اسلام باشد.

در صحیح مسلم از شداد بن اوس روایت شده که گفت: دو چیز را از رسول الله صلی الله علیه وسلم حفظ نمودم که فرمود:

«إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، فَإِذَا قَاتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ، وَإِذَا دَبَّحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الدَّبْحَ، وَلِيُجِدَّ أَعْدَابَكُمْ شَفْرَتَهُ، فَلْيُرْحَ دَبَّحَتَهُ»

ترجمه: الله احسان را در هر چیز فرض گشته‌اند است، پس زمانی که مبارزه و جهاد می‌کنید، در آن احسان کنید و هنگام ذبح و قربانی نیز احسان کنید و باید هرکدام تان کارش را تیز نموده و قربانی خود را راحت کند.

آیا معقول خواهد بود که احسان را در ذبح همانگونه که الله سبحانه و تعالی و رسولش دستور داده مراعات کنیم؛ ولی در نهضت امت خود، تغییر و تنظیم ارتباطات و در قوانین و مصالح خود چنانکه الله و رسولش دستور داده احسان نکنیم؟!

اسلام در انجام هر عمل ما را دستور می‌دهد تا طریقه شرعی را مد نظر بگیریم و می‌خواهد احسان را در تطبیق آن مراعات کنیم تا به موفقیت منجر شود، در اسلام تنها ذات عمل اراده نیست، بلکه مراعات کردن احسان و ادای آن به شکل صحیح و محکم لازمی و حتمی‌ست و این اعمال و کارها بعضی‌ها مربوط به فرد می‌شود، بعضی‌ها به جماعت و بعضی هم مربوط به دولت.

آیا در صورتی که امت در راه حصول مقاصد خود برای تغییر و در طریقه تغییر بسوی نهضت احسان را مراعات کند، انقلاب و خیزش آن سقوط خواهد کرد؟ آیا ممکن است، دولتی که در تطبیق اسلام بالای رعیت خود، احسان کند و به واسطه آن به بلندترین مقام مجد و عظمت برسد، سقوط کند؟ الله سبحانه و تعالی می‌فرماید:

﴿الَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَ وَزِيَادَةً﴾ [یونس: 26]

ترجمه: کسانی که کارهای نیکو می‌کنند، منزلت نیکو (یعنی بهشت) از آن ایشان است و افزون (بر آن هم که مغفرت و رضوان است) دارند.

پس کسانی که در راه گرامی‌داشت و اعلاء دین شان در عمل احسان را مراعات می‌کنند، الله با آنان احسان و نیکی کرده و برای شان افزونی‌ست.

پروردگارا! ما را از جمله محسنین و نیکوکاران قرار بده، پاداش محسنین را برای ما بنویس! ما را به پاداش محسنین پاداش بده و ما را از جمله بندگان صالح خود بگردان!

نویسنده: نسرین بوظافری

برای رادیوی دفتر مطبوعاتی مرکزی حزب التحریر

مترجم: محمد مزمل

#رمضان_والاحسان

Ramadan_And_Ihsan#

Ramazan_ve_Ihsan#